

ELŐFIZETÉS:

Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
küldemények a szerkesztő-
nek. anyagiak a laptulaj-
donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:

egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél
30 kr.

A hirdetések Bittermann
Nándor könyv- és könyvmd-
jában és a szerkesztőnél fogad-
tatnak el.

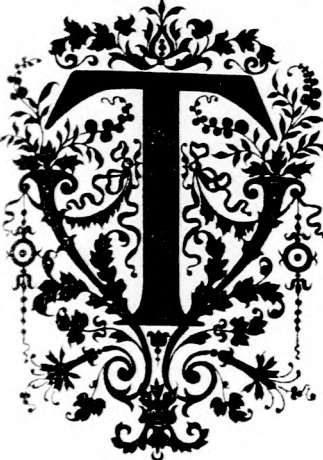
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Megyénk és a kultur-egyletek.

Többen és több felől intéz-
tek már hozzánk kérdést
az iránt, hogy a más me-
gyékben sikerrel megkez-
dett magyar nyelvterjesztő
társulat helyben való ala-
kításának eshetőségéről
mért nem cikkezünk?

Szerény nézetünk szer-
int még ezen kérdés vi-
tatását sem tartván vi-

szonyaink közt szerencsés ötletnek, a nyilvános
feszültséggel mindaddig adósok maradtunk; most
azonban már több, szépen kidolgozott s tekin-
télyes helyről jövő illetén cikket lévén kénye-
telenek megsemmisíteni, szükségét érezzük a
nyilatkozásnak, részint álláspontunk indokolásul,
részint megnyugtatósságul, illetőleg önvédelmi-
ül.

Mindenek előtt ki kell jelentenünk, hogy,
a lap címe szerint, mi csak egyedül s kizárólag
saját megyénk közügyeivel foglalkozunk, ezeket
tanulmányozzuk, ezeket kísérjük figyelemmel;
ezek fölött szerzünk tiszta átnézetet; tehát he-
lyesen és alaposan csak ezek fölött mondhatunk
kritikát. Evvel az is meg van mondva, hogy
mi a más megyékben fenálló nevezett kultur-
egyletek fölött theoretice és egyénileg kifejez-
hetjük ugyan helyeslésünket; de azok praktikus
értéke, valóságos jogosult volta iránt, mint a
részletes viszonyokkal nem ismerősek, pozitív
becslést nem adhatunk.

Lehetnek azok pl a szomszéd Torontálban,
Baranyában ahol van is ilyen magyar nyelvter-
jesztő társulat, célszerűek és szüségesekek; ná-
lunk azonban ilyenek megalakítását tapintatos-
sági okokból nem kell sürgetni.

Minden akció reakciót szül.

Dobbal nem lehet verebet fogni.

Lassú viz partot mos.

Ezek a mi idevágó nézeteinknek népsze-
rűen formulázott kivonatai.

Nekünk semmi szükségünk nincs a ma-
gyar kultúra népszerűsítése érdekében izgató
szerekre. Aki józanul mérlegeli a viszonyokat,
az úgy is belátja, hogy a saját előnye s bold-
dogulása érdekében meg kell tanulnia az állam
hivatalos nyelvét; aki pedig nincs annyira, hogy
ezen elemi igazság belátására emelkedjék, az
nekünk ugyan nem hiányzik.

Csak a népoktatási törvény vég-
rehajtatnék pontosan, nem lenne akkor
az ilyen háziszereknek — melyeket kuruzslás-
nak is lehetne tartani — semmi keletük.

Ezt kellene társadalmi úton előmozdítani,
ennek kell minden téren testté válnia s akkor
megmenekülünk egy új egylettől, mely esetleg
árthat is annyit, amennyit használni akar.

Minek nekünk provokatív térre lépünk,
mikor csendben, zajtalanul, föltűnés nélkül, tör-
vényadta módon és eszközökkel mindent elér-
hetünk, ami túlzatlan magyar állami szempont-
ból kívánatos?

Sohase kell az eszközöket szaporítani szük-
ség nélkül — tartja egy középkori bölcsmondás.

Maradjunk mi a népoktatási törvény elég
tág porondján s töltsük ki ott azt a sok hé-
zagot, mely még a papíros kívánalmak s a va-
lóság tényei között tátong.

Nem is szólunk annak képtelen, mert ki-
vihetlen, részéről, a felsőbb népiskolákról (lásd
1868. évi 38. t. c. 59. §.); hanem értjük itt név-
szerint a népiskolai hatóságokról szóló 1876. évi
28. törvénycikknek megtestesítését.

Ennek 8. §-a, mely mindenkit kell hogy
érdekelfjen, így szól:

„A népoktatás ügyének előmozdítása és
fejlesztése végett a törvényhatósági képviselő-
testület a tanügy iránt érdeklődő és abban jár-
tas egyénekből állandó népnevelési bizottságot
alakít, melynek az iskolalátogatásokkal ideigle-
nesen megbízottakon kívül a törvényhatóság
területén lévő vallásfelekezetek egy-egy válasz-

totta és a törvényhatóság területén lévő ugy-
állami s községi tanítók, valamint mindegyik
vallásfelekezet tanítói közül a törvényhatósági
közgyűlés által választott egy-egy tanító is
tagja. Ezen bizottság szervezetét a törvényha-
tóság szabályrendelettel állapítja meg.

E bizottság véleményezési és indítványo-
zási joggal bír a törvényhatóság összes népi-
skolai ügyeire nézve. Ennélfogva ezen ügyek
előmozdítása és fejlesztése céljából javaslatokat
terjeszthet a közigazgatási bizottsághoz; ugy-
szintén véleményt ad minden oly népoktatási
ügyben, mely a közigazgatási bizottság által e-
végett hozzáutasítottatik.

Hol van minálunk ez a népnevelési bizot-
tság? Mikor és hol adott az magáról életjelet?
Méltó e fontos hivatásához, ha tagjai zsebre
rakva a közbecsülést, következetesen és mere-
vül ignorálnak minden köteletségérzetet?

Csak ezt kellene odaváló buzgó s jól össze-
foglalt emberekből talpra állítani és mind-
árt volna nálunk magyar kultúra-
terjesztő egylet. Ez aztán nem lenne se faj,
se felekezet szemében szálla; mert törvényes
létfogánál fogva felül állna a kritikán és gya-
nusításon; mert nem lehetne ellenében nemze-
tiségi féltékenykedéssel narkotizálni a publiku-
mot; mert végül nem lehetne éltrevaló ha-
son formával neutralizálni.

Ha ezen tekintélyes bizottság a § második
bekezdésében kijelölt keretet kitölténé, akkor
talán az óvodák szaporítása s az ezzel járó bé-
kés hódítás honalapító munkája is jobban dív-
hatna.

A nemzeti nyelvnek és kulturának terje-
dése oly magas és fölemelő közkötelesség,
hogy annak szolgálatából senki se vonhatja ki
magát, ha jó hazafi akar maradni.

Bizonyára van ez az ügy olyan fontos,
mint az ipartörvényből kisarjazott tömértelen
sok aprólékos szabályrendelet, melyek pedig
tucat szádra megalkottattak.

Tudtunkkal meg is alakult itt nálunk ez
a bizottság, de azon kívül soha meg se moz-
dult, csak egyszer, midőn elnöke lemondott, ezt
az alelnök tudomásul adta. Ezen halva születés
volt eddig az egyletnek összes életműködése.

Azóta az egész dolog a boldogok álmát
alussza.

Nagyon itt volna az ideje, hogy most mi-
dőn más szomszéd megyék jónak látják ily
kultur-társulatok alakítását, akkor mi legalább
ne ejtsük el azt a hasoncélú formát, melyet
más fontos tekintetek kivül a törvény rideg
betűje is ránk parancsol. Mert bizony-bizon-
míg nyilvánosan ránk talál olvasni valami or-
szágos ember a Hármaskis-Tükörből, ahol
irva vagyon:

Bács-Bodrogh vármegye vagyon utoljára . . .

Az iskolai takarékpénztári intézmény tökéletesbitése.

Az iskolai takarékpénztáraknak üdvös volta ma
már országszerte elismert tény; mindazáltal e nagy
horderejű intézményt még nagy mérvben lehetne tö-
kéletesíteni és pedig azért, hogy a Budapesten nem
rég alakult „Első magyar általános nyugdíj-egyesü-
let” céljával bizonyos összefüggésbe, ugyszólván lán-
colatba hozhatnák. Maga Weisz Bernát kir. tanácsos,
ki az iskolai takarékpénztári intézményt hazánkban
meghonosította, elismeri, hogy a megtakarított pénznek
egy része még az iskolai év befejezte előtt is kivéte-
lik, a többi pedig az iskolai év végével jut a tanulók
feltétlen birtokába, mellyel azután akár maguk, akár
pedig szülőik vagy hozzátartozóik korlátlanul rendel-
kezhetnek. S épp ezen körülményben rejlik az egész
évi takarékoság, habár nem is egészben, de mégis
legnagyobb részben céltalan volta. Mert ha a gyer-
mek vagy ennek szegény s épp ezért a kisértésnek
még inkább kitett szülője a megtakarított összeget
nem a megtakarítás percében, hanem az év végén
külti el, úgy ez végeredményében alig fog különbsé-
get tenni s még kérdésessé válik az is, vajlon a na-
gyobb összeg nem-e hathat csábítólag oly rosszra,
melynek elkövetésére a megtakarítás előtti kis össze-
gek alig lehetnek alkalmasak!

Ezen hiányon, vagyis a maradandó eredmény
felmutathatásán csakis úgy lehetne hathatósan segíteni,
ha az iskolai takarékpénztári intézmény — anélkül,

hogy eddigi szervezetében bármilyen változás tör-
ténne — mintegy folytatásképpen az „Első magyar
általános nyugdíj-egyesületi” intézménnyel hozatná
kapcsolatba és pedig oly módon, hogy az illető iskolai
takarékpénztárt kezelő az év végével (vagy ha úgy
tetszik bár mikor is) az illető tanuló bejegyzésével
a megtakarított pénzből egy tetszés szerinti összeget,
de legalább is egy forintot a tulajdonos javára a fenti
nyugdíj-egyesülethez beküldene, melynek fejében az
után egy nyugdíj-élvezeti könyvecskére tarthatna szá-
mot. De lássuk most, hogy mi lenne ezáltal elérve?
Először is az, hogy az említett összeg az év végével
nem költethetnék el (használatlanságra) s hogy da-
cára ennek a rendelkezési jog teljesen épségben ma-
radna, mert 2 1/2 évi tagság után ugyanezen tőke fel-
mondható s kivethető. Másodszor, ha kivétele nem szán-
dékoltatnék, úgy az a harmadik évtől kezdve folyto-
nosan emelkedő kamatot jövedelmez, mely a nyugdíj-
egyesületnek csak mai viszonyaihoz képest is idővel
élethosszignál élvezhető évi 100 frtnyi nyugdíjra emel-
kedhetik, mely azonban a tagszám szaporodásával
még mindegyre magasabbra, sőt legjobb esetben több
száz vagy ezer frtra is rúghat. Például legyen szabad
felemlíteni, hogy a legutóbbi kimutatás szerint az is-
kolai takarékpénztárak útján a lefolyt 9 év alatt
Magyarországon összesen 620,526 forint takarítottat
meg; s így tehát, ha ez összeg az egyes évek
végén nem fecsereztetett volna el, hanem a fenti nyug-
díj-egyesületnél helyeztetett volna el, az egyes tanu-
lók nyugdíj-igénye a befizetett tőke utáni 4 1/2%-tól
kezdve idővel évi 28,000 frtra sőt még ennél is jóval
magasabb összegre emelkedett volna.

Mindaz azonban csakis a tontina (átöröklési)
rendszeren alapuló „Első magyar általános nyugdíj-
egyesület” útján volna elérhető.

Ime tehát a feltűnő eredmény, mely mi akadályt
sem gördítvén az iskolai takarékpénztár mai szerve-
zete elé, mégis megadja annak lehetőségét, hogy az
illető tanuló megtakarított pénzének csak egy részén
is oly maradandó alapot teremtsen, melyet másutt se-
hol s melynek jövedelme gyanánt idővel tetemes se-
gélyt, esetleg megélhetést biztosító nyugdíjat élvezend,
sőt vagyonra is szert tehet, holott ennek elmulasztása
esetén öregségében talán a legnagyobb szükségkötés-
nek volna kitéve.

Ezzel tehát nemcsak a takarékosági hajlam
nyerne egy újabb ingert, hanem meggazdagíthatnák
még az előrelátás, a jövőről való gondoskodás erényé-
vel, mely utóbbi egyszersmind nemcsak az egyéni,
de vele együtt a nemzeti jólétnek csiráját fogadná magába.

Ajánlom mindezeket az érdekeltek, de különösen
az iskolai takarékpénztárakat kezelő urak becses fi-
gyelmébe azon megjegyzéssel, miszerint szükség esetén
szívesen szolgálok egyéb felvilágosítással is, s hogy
ha kell, megteendő az indítványt arra is, hogy a
tanító urak esetleges buzgósága az egyesület részéről
anyagi elismerésben is részesüljön; egyelőre pedig
csak annyit akarok felemlíteni, hogy az „Első magy-
ált. nyugdíj-egyesület” a f. v. iparosok körének erköl-
csi támogatása mellett s a magas kormány jóváha-
gyásával alakult humánus s így tehát nem nyeresz-
kedésen alapuló egyesület, melybe mindenki beléphet
(tehát a tanulók mellett a tanító urak is) s melynek
jelenleg is már közel 200 tagja van, kiknek élén a
főváros legjobb nevű polgárai állanak.*

Obermayer Lajos,

főv. tiszte. és egyesületi titkár.

Hirek.

Mint hírlík. Szentgyörgyi Imre igazságügyi
államtitkár legközelebb a szabadkai kir. törvényszéket
meg fogja látogatni.

Szabadkán Jankovich Aurél főispán kinevezte
Vujkovits Boldizsárt számvevőségi gyakornokká.

Ujvidéken Tisza Kálmán miniszterelnökségé-
nek tíz éves jubileuma alkalmából az ottani polgári
kaszinó estélyt rendez.

Biró Antal, szabadkai kir. törvényszéki elnök,
Baján f. hó 4-én és 5-én megvizsgálta az ottani kir.
járásbírósg ügyvitelét.

A. m. kir. igazságügyminiszter, Pokorny Gusztáv
cs. és kir. 13. sz. huszár-ezredbeli számvivő-ör-
mestert a szabadkai kir. törvényszéki togházhoz fog-
házfelügyelővé nevezte ki.

Szabadkán f. hó 5-én közegészségügyi érte-
keztet tartatott, melyen dr. Oláh Gyula országos köz-
egészségügyi felügyelő is részt vett. Az értekezleten
a város közegészségügyére nézve több üdvös és hasz-
nos intézkedés hozatott.

Pulszky Ferencnek, a kulai kerület ország-
gyűlési képviselőjének 50 éves irói jubileuma alkalmá-
ból az országos régészeti és embertani társulat tudva-
levőleg diszalbumot és emlékérmét veretett. Az albu-
mot már a múlt decemberi ünnepélyes közgyűlésen
átadták, az érme azonban csak most készültek el s
annak egy diszpéndyát a társulat képviselői br.
Nyári Jenő és Henszlmann Imre f. hó 7-én nyujtot-
ták át a jubiléumnak muzeumi lakásán, ki a megem-

* Kértenek a többi vidéki lapok is ezen felhívásnak szíves
átvételére.

lékezést és elismerést megatva, köszönettel fogadta. A sikerült és művészi becses bírő érem előlappján Pulszky balra fordult domborművé mellett látható, oldalt a következő felirattal: Pulszky Ferenc 70 éves korában; a hátul felirata babérkoszoruban a következő: ötven éves irói működésére ünnepélyre az országos társulat, 1834—1884.

Orsay Vilmos volt szabalkai kir. törvényszéki bírósági köz- és váltó ügyvéd, Szabalkán ügyvédi irodát nyitott.

Moholon nagy ünnepélyességek mellett szentelték föl a hó 8-án az újonnan földszített g. kel. templomot.

Horti János zentai fűszer- és vaskereskedő fizetéseketellenőrnök.

Az országos kiállítási bizottság november hó elsőjén Matlekovics államtitkár előnöke alatt tartott ülésében a kiállított tárgyak elvitelére ügyében a következő szabályzatot fogadta el: I. §. F. é. november 5-től fogva a díszkapu, a mezőgazdasági és a Herminai kapu teljesen elzárva, a Dobos vendéglője mellett kapu csak a nagy gépek, kazánok és hordók elvitelére használható. Ellenben a többi tárgyak elvitelére az Erzsébet-uti kapu van rendelve. 2. §. Ugyanezen naptól fogva az igazgatási épület kerítésével egy leendő körülvéve, hogy oda mindenki szabadon járhat. 3. §. Az Erzsébet-uti kapun és az igazgatási épülettel szemben nyitandó ajtón keresztül a kiállított csak állandó szabadjeggyel alkalmazottjaiknak vagy munkásoknak munkás-, napi- vagy heti jeggyel lehet belépni. 4. §. A bérlet és minden egyéb fizetett, valamint az eddig kiadott szolgálati jegyek november 5-ikétől fogva, a kiállított szabadjeggyei pedig nov. 21-től fogva érvényüket veszítik. — 5. §. A munkás és szakszolgálati jegyeket Varga számtanácsos és Müller Béla főmérnök állítják ki — 6. §. A f. é. nov. 5—20-ig minden kiállító vagy megbízottja a kiállított tárgyakat maga szállíthatja el, ha a) az összes költségek megfizetéséről szóló és Ebersz Károly főszámvevő által kiszolgáltatott igazolványt bemutatja; b) ha az illető az eredeti bejelentési ívet vagy számlázási jegyzéket felmutatja, mely utóbbiak bármelyike, mint a tárgyak átvételét igazoló okmány, visszatartatik; c) azon esetre, hogy ha a kiállító sem az eredeti bejelentési ívet, sem a számlázási jegyzéket nem volna képes felmutatni, illetőleg visszaszolgáltatni, akkor egy minta szerinti elismerényt tartozik kiállítani, melyben személy ugyanazonossága két, az igazgatóság által ismeretes tanu, vagy a csoportfelügyelő és mérnök által igazolandó. Megbízottnak ily esetben a tárgyak csak az esetben szolgáltatnak ki, ha az illető a bejelentés iv vagy lemondási jegyzék felmutatásán kívül még közjegyzői okmánnal igazolja megbízatását a tárgyak átvételére; ellenkező esetben a tárgyak a kiállító lakhelyére annak veszélyére és költségeire küldetnek el, d) a még el nem várt külföldi tárgyaknál a kiállító vagy megbízottja köteles a kirendelt vámhivatalnoknak a vám lefizetéséről szóló elismerényt bemutatni, vagy miután a külföldre visszaszállítandó tárgyak csak vámokmány kíséretében küldhetők el, a vámhivatalnoknál jelentkezni és az elszállításhoz annak utasításait pontosan követni; és a fogyasztási adó alá eső tárgyak, u. m. bor, sör, szesz, pálinka, likőr, cukor, cukorka és húsműemlék elszállítása előtt a kiállító vagy megbízottja a kirendelt fogyasztási hivatali tisztjénél vagy pénzügyőrjénél tartozik jelentkezni s az az által kiállított kiviteli engedélyt bemutatni. — 7. §. A tárgyak átvételére alkalmazva a csoportfelügyelő és a mérnök által közös minta szerint kiállított kibocsátási engedélyt adatik a kiállítónak vagy megbízottnak, mely nélkül a tárgyak sem a kiállítási kapunál ki nem vihetők, sem a vasúti állomásnál elszállítást végezt el nem fogadhatnak. — 8. §. Ezen kibocsátási engedélyk a kiállítási kapunál, valamint a vasúti állomás főnök által visszatartatnak és naponként a főfelügyelő, nemkülönben a vasúti állomás főnök által jegyzékkel a mérnöki hivatalnak küldetnek be. — 9. §. Hivatalos elárúsító iroda által eladott tárgyakról az iroda szolgáltatja ki saját elismervényeit, melyek alapján a csoportfelügyelő és a mérnök a tárgyat és a kibocsátási engedélyt kiadják. A csoportfelügyelőnek megtiltatik a foglaló mellett töltött vett tárgyaknak még hátralevő vételári összegeket a felektől felvenni; tartoznak azokat utasítani hogy ezen hátralevőket a tárgyak átvételére előtt a hivatalos elárúsító irodánál fizessék le, mire az iroda a fent jelzett elismervényeket adja ki. — 10. §. A visszaszolgáltatott bejelentő-íveket a csoportfelügyelő és a mérnök által feljegyzik és naponként jegyzékkel a főfelügyelő útján az igazgatóságnak bemutatja. 11. §. Az ezen szabályoktól eltérő módon való kiszolgáltatás vagy kibocsátás csak az igazgatóság írásbeli intézkedése alapján eszközölhető, különben minden szabályoktól való eltérésért az illető közegek vagyoniilag felelősek. 11. §. A f. é. nov. 20-ig a fennebb körülírt eljárás szerint el nem szállított tárgyak a kiállítóknak saját veszélyükre és költségeikre leendő elszállításiáról, esetleg a meg nem fizetett költségek miatt eszközözendő elárverésről, külön szabályzat fog intézkedni.

Szabalkán Lepage Lajos b. csabai könyvkereskedő eljegyezte Donagyó Erzsike kisasszonyt, Donagyó János ottani birtokos kedves leányát.

Demetrovics János újvidéki lakos f. hó 6-án ismeretlen okból a Dunába ölte magát.

Moor Péter újverbázi ref. káplán Fiumébe plebánossá nevezetett ki.

Farkas-Hegyí Aranka, a népszínház divaja, rokonai látogatása végett Szabalkán időzik.

Bulkeszen mozgalom indult meg az iránt, hogy a petrováci gyógyszerár Bulkeszre helyeztessék át, vagy főkögyöszterát állítsassék föl. A kérvényt maga a petrováci gyógyszerész fogja legközelebb be nyújtani a m. kir. belügyminiszteriumhoz.

A zombori önkéntes tűzoltó-egylet parancsnoksága tudatja Wiemann János és Bikár Lázár tűzoltó tagtársának gyászos elhunytát.

Szabalkán dr. Antunovics József tisztí főorvos a napokban az ottani főgyógyásium nevéndékeinek szeméit megvizsgálta s azok közül harmincnál több nevéndékénél szeméses köthártyalobot konstatált.

A vasúti hivatalnokok közül csak azok fognak egyenruhát viselni, kik a forgalomnál tesznek szolgálatot. Erre nézve nem is készült új szabályrendelet a közlekedési miniszteriumban, hanem csak a szolgálói rendtartás hatodik szakaszát helyezik érvénybe, illetőleg szigorítják meg, mely azt rendelí hogy forgalmi tiszték és üzletyakoriók az egyes rendfokozatok szerint egyenruhát tartoznak viselni s azt saját költségükön szerzik be. Az eddigi egyenruhán az a változás esik, hogy kard is jön hozzá.

Megjelent „Vörösmarty Mihály összes műveinek 43—46 füzeté, mely prózai munkáit folytatja.

Kaczér Nima a népszínház tagja, a múlt évi színi évadban a zombori közönség kedvence is, nov. 1-jétől fogva a nemzeti színház tagjával szerződöttett s már a napokban Szigeti József „Jó falusiak” című színdarabjában fog először fellépni.

A szabalkai közönség halottak napján függetlenség harcauk egyik jeles hősnéek, Paganini József honvédtüzér századosnak sírját megkoszoruzta.

Zentán az „Agglegények társulata” mult vasárnap tartotta meg alakuló gyűlését.

Jubileum. Karavukova községe f. hó 15-én ünnepelti templom-felszentelésének 100 ik évfordulóját. A templomban ez alkalomból lehetőleg legfényesebben lesz az istentisztelet megtartva. Az ünnepi szent beszédet főtiszt, Osztermayer József hódásági esperes-plebános tartja, a misében pedig főt. Balogh György bácsi apát-plebános fog pontifikálni.

Dux Károly, Hódáság derék s közkedveltségű jegyzője, f. hó 1-én ünnepelte jegyzőségének 25 évi jubileumát. Közserzetben álló szolgabíráuk ez alkalomból megjelent a jubilánsnál a községi elöljáróság élén s a község üdvökívánatait tolmácsolta.

Thurszky Zsigmond zombori ügyvédjelölt a szabalkai ügyvédi kamara lajstromába felvétellett.

Mint biztos forrásból tudjuk, sem a zombori kereskedelmi és iparban sem más helyi pénzintézet a f. hó 1-én csődöt mondott cserenkai előleg- és hitelgyűléssel sem minem üzleti összeköttetésben nem állott.

Szabalka város eddig nov. 22-én megtartott vásárját az idén november hó 15-én tartja meg.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki, melynek értelmében a filloxerának ellentálló amerikai szőlőveszők első sorban azoknak adatkak ki, a kiknek kizárólagos keresetforrását a szőlőművelés képezi s az illetők ezt városi vagy községi előjárósági bizonyítvánnyal tartoznak igazolni. Ugyanígy igazolványt tartoznak bemutatni azok is, kik filloxerás szőlőöknek a gyérítési eljárás útján való fentartása céljából, díjtalanul önjának szénkéneget nyerni. Egy másik rendelet szerint jövőre csak oly szegényebb módú egyének kapnak díjtalanul szénkéneget gyérítési célokra, a kik városi vagy községi előjárósági bizonyítvánnyal igazolják, hogy inficiált szőlő birtokosai s hogy a szőlőművelés kizárólagos keresetforrásuk. A bélyegmentes igazolványok új nélkül állítandók ki.

Nemes-militáris Csintula Mihály temesmegyei földbirtokos eljegyezte borsódi Latinovits Katalin kisasszonyt.

Az adó-, bélyeg- és illetékügyekben beadott elsőfokú föllebbezéseknek a tárgyratok mellett való megőrzése tárgyában, a pénzügyminiszter az érdekelt hatóságokhoz a következő körrendeletet intézte: Tapasztalván, hogy egyes hatóságok az adó-, bélyeg- és illetékügyekben beadott elsőfokú föllebbezéseknek határozathozatal után a felekek vissza adják s így számos esetben, ha az ügy másodfokú elbírálás alá kerül, ezen elsőfokú föllebbezések a felektől már egyáltalában nem, vagy csak a szabályszerű eljárás hátráltatása mellett szereshetők be, utasítottak a kir. pénzügyi igazgatóságok, közigazgatási bizottságok és kir. adófelügyelők, hogy a felek által adó-, bélyeg- és illetékügyekben beadott elsőfokú föllebbezésekre hozandó határozataikat ne a beadott föllebbezések háttára, hanem azoktól egészen elkülönítetten adván ki, a föllebbezéseket a tárgyratok mellett mindenkor tartásuk vissza, úgy, hogy azok további föllebbezés esetében a másodfokban határozni hivatott hatóságok szintén fölterjeszhetők legyenek.

Az apatini kaszinó-egyesület folyó hó 7-én tartott választmányi ülésében egyetli jegyzőnek Géresy Ferenc választott meg. A választmányi ülésre igen izletes halpaprikás következett, melyen közel 40 egyetli tag vett részt. Az állami vincellér-pincéből származó tokaji, ménesi, somlai, neszmélyi és villányi borok méltó kitüntetésben részesültek, amennyiben különös elismeréssel nyilatkozott mindensai e híres magyar lángborokról. Számos felköszöntés volt. Később mindegyik felköszöntő 20 krt tett le a daláregylet javára. E címen befolyt 6 frt 66 kr. E társas összejövetelnek minden tekintetben kedélyes jellege volt. A rendezők elismerést érdemelnek.

A kiállítók részére a magyar államvasutak, az osztrák-magyar államvaspálya, a magyar-galiciai, a kassa-oderbergi, nyugoti-, az északkeleti-vasutársaságok állomásán egész november 20-ig az edigi mérsékelt díju menettéri jegyek kaphatók, de csak a kiállítási igazgatóság által kiállított igazolvány alapján.

A harmadik egyetem ügyében a „Szegedi Híradó” a közoktatásügyi miniszterium egyik főhivatalnokának nyilatkozatáról ad hírt, a mely szerint a harmadik egyetemet legkésőbb két év múlva okvetetlenül szervezni fogják és pedig minden kétséget kizárólag Szegeden.

A függő államadósság ellenőrzésére kiküldött országos bizottság, Bécsben, 1885. évi november hó 4-ik napján tartott XIV-ik ülésében az államjegyek forgalmi összegét 1885. évi október hó végével következők találta: A bizottság saját feljegyzései alapján a tulajdonképeni államjegyek összege: 1 forintokban 69,149,480 frt, 5 forintokban 116,984,565 forint, 50 forintokban 149,593,150 frt. Összesen 335,727,159 frt. A közös pénzügyminiszterium hivatalos közlése szerint a sóbányákra bekebelezett és forgalomban levő zálogjegyek összege 76,270,562 frt 50 kr. Összesen 411,997,657 frt 50 kr.

Tudomásul. A zombori első ünnegélyző szövetkezet 1-50 éves ciklusa f. é. december hóval le fog számolni; a leszámlálás eszközöltetése tekintetéből, az igazgatóságnak a hó 8-án tartott ülésé határozatából kifolyólag figyelmeztetjük az I. cykl. tagokat, hogy előlegeik hátralékait kamatait; nemkülönben a törzseteket azontúl pontosan eszközölni rendezni s a befizetéseket azontúl pontosan eszközölni annál is inkább el ne mulasszák, mert ellenkező esetben az alapszabályok 9. §-a értelmében nemcsak a tagok sorából fognak kitöröltetni, de a mellett az öt évi hasznélvezetéből is kizáratnak s befizetett tőkétiket minden kamat nélkül fogják az év lezártaival kikapni a zombori első ünn. szövetk. igazgatósága.

Beküldetett. Az alsófokú ipariskolában a beiratások a hó 5-én és 8-án eszközöltettek. Az előadások ugyancsak a napokban veszik kezdetüket. A kereskedelmi iskolában a beiratások a hó 12-én fognak eszközöltetni; míg az előadások ugyancsak a napokban veszik kezdetüket. A tantestület következőkép alakult meg: Ipar- s kereskedelmi-iskolai igazgató Zsulyevits Ernő főgyógyásiumi tanár. Az ipariskola előkészítő A) és B) osztályában heti 4—4 órában tanít Jung belvárosi főleleki tanító. Az ipariskola I. és II. osztályában heti 4—4 órával tanít Czinkler Gyula belvárosi főleleki tanító. A III. osztályban szintén hetenként 4 órán át tanít Jauch Ferenc belvárosi főleleki tanító. Egy-egy osztályban a tanulók száma 58—60-ra van tervezve. A rajztanulásban, miután az ipartörvények szerint bizonyos iparágakban működők a rajz tanulása föl felmentendők, összesen kétszáz s egynehány tanuló venne részt. A rajzoló ügyességűknöz képest négy csoportba vannak felosztva s a következő tanerők által tanítatnak. Az I. és IV. csoportot tanítja Sztójácskovits Novák végzett mérnök-technikus, heti 3—3 órában; a II. és III. csoportot Auth György végzett építész-technikus, szintén 3—3 órában.

A kereskedelmi iskola két osztályból áll, minden osztályban 30—30 tanulóval. Az I. osztályban heti 7 órán át tanít Jauch Ferenc, a II. osztályban szintén heti 7 órán át tanít Zsulyevits Ernő.

Miután a görög-keleti egyházközösség egy tanteremnek az el nem foglalt időre való átengedése iránt beadott kérelemnek helyt nem adott, úgy az ipariskolai, mint a kereskedelmi osztályok — a róm. kath. iskolaszék által engedélyezett — két tanteremben helyeztetek el. Ebben leli magyarázatát azon körülmény is, hogy a tanulási napok és órárendek megállapításában minden érdeket és jogos kívánságot kielégíteni nem sikerült. Valóban öhajtható lenne, hogy egy ily nagy megegyezés közepontjában, a hol amugy is közel 26000 lélek lakik s a hol az értelmiség legnagyobb része egy a magyar, mint a német s szerb-dalmata nyelveket is bírja s ebből ismereteit a szomszédos államokkal szemben is bőven értékesítheti, ezen ideiglenes állapotok végre megszűnjének s úgy, mint sok más megegyezés (a hol t. i. a megye maga tart fenn székhelyén egy középiskolát), az állam, a megye, a város, s az egyes pénzintézetek együttesen állítanának fel egy közép- s ezzel együtt egy alsófokú kereskedelmi és ipariskolát s ezáltal városunk, illetve megyénk intelligenciáját is — eltekintve az ily intézetnek egy vegyesajkú megegyezés kiválóan fontos missiójától — értelmes, művelt iparosokkal és kereskedőkkel gazdagítanák.

Szabalka város fogyasztási adójának megváltozása évi 113,000 friban állapított meg.

A földmívelési miniszter a következő rendeletet intézte valamennyi törvényhatóságokhoz. A fennálló 1859. évi állatjárvány-szabályrendeletnek 38. és 72. §-aiban a lovak takony- és bőrféreg betegsége nézve a megfigyelő időszak 15 napon van megállapítva. Minthogy az állatorvosi szaktudomány terén tett tapasztalatok szerint ezen 15 nap, tekintettel a szóban levő betegségek ingadozó lappangási időszakára, nem elégséges, az állategészségügy érdekében a hivatkozott szabályrendeletnek módosítása mellett elrendelem: hogy az esetben, ha valamely községben a takony- és bőrféregbetegség nagyobb mértékben uralkodott, ott a betegséget csak akkor szabad megszüntetni nyilvánítani, ha az utolsó felgyógyulási vagy halálestétől számítva 60 nap alatt újabb betegülés elő nem fordult, a végszemlénel gyanus körjelenség egy lovon sem mutatkozott, és valamennyi gyanus istálló fertőtlenítése befejeztetett. Erről a törvényhatóságot tudomás, mihez tartás és alattas közegeinek további megfelelő utasítása végett értesitem. Kelt Budapesten, 1885. évi okt. hó 21-én.

A m. kir. pénzügyi közigazgatási bíróság következő határozatot hozta: A levélnél kötött jogügylet az ügylet természetéhez képest illeték alá esik akkor is, ha a levél csak a szerződő fél által van aláírva, de a célja az, hogy a kiállító ellen bizonyítékul szolgáljon s a levélnél foglalt jogügyletnek az azt alá nem író fél általi elfogadása az ügylet körülményeiből igazolva van.

Rendőri hírek.

Nagy Verona csantavéri születésű, 41 éves, r. k. özvegy, családtalan, foglalkozás nélküli, csavargás miatt büntetésének elsenvedése után illetőségi községébe f. é. aug. 7-én kényszer-utlevéllel utasítottatott, de mindaddig oda nem ért. Termete közé, arca kerek, kissé ragyás, szeme kék, szemöldöke szőke, haja gesztenyeszínű.

Schlagetter Mátyás újfuttaki lakos zárt istállójából okt. 29—30. közti éjjel egy 5 éves, világos, pejszőrű paripa lovat, mindkét hátsó lábára észrevehetőleg kese, hóka homlokra, egészen az orrán át, hátsó bal combján N. F. bélyeggel, és egy 6 éves, megypejszőrű, terhes kanca lovat, kis osilaggal a hátán néhány fehér foltocska és hátsó bal combján, N. F. bélyeggel ismeretlen tettesek elloptak.

Kolompár Péter család vétségével és rablás büntetével vádolt topolyai illetőségű kőborló cigány, 30—40 éves, vékony, magas termetű, fekete tömött bajusszal, nyomozandó s elfogatása esetén a legközelebbi kir. ügyészhezgés kísérendő.

Kriszhaber Antal hegyesi lakostól folyó hó 1-éjjel 200 drb szemfedet, egy doboz szalagot, 2 doboz csipkét, 3 tucaat téli harisnyát. 1 doboz téli főkötőt 20 drb gyapju nyakkendőt, ripsz és cikkendőket elloptak.

nánk,
lánossá
M
lehet
művés
nyagsá
ságot
tásunk
dig a
Prov
kötelm
monda
nak va
Danica
Veszov
vételu
rokoná
nojo
tönkre
megtu
az özv
venni,
leány
tik, a
Danica
a szer
sége
tást id
mert a
humor
baság
annál
nyoda
hát m
kével
Dobri
a több
előadá
gyeng
szó se
darab
kat s
zottsá
de cso
bori s
és főr
(Szeo
kasev
mazás
kerü t
kötet
tást te
ház m
nemzet
I
személ
vész a
E
kitünő
leányá
érzelen
I
M. Ma
igen j
C
zében
játéka
eléged
I
tos sz
adta,
s biz
hangs
megva
I
gül ke
lékezu
kit D
I
élte m
lenni,
eredet
az egé
közöns
A több
nagy
kis sz
I
hogy
nem a
pek je
mást t
szerep
pét, n
gondol
A
mában
novics
rajevó
ünnepé
ugyani
A
az ered
egyéb,
mány
nyugdi
csakis
mennyi
mány
F

Szerb színészet.

Mielőtt az egyes darabok bírálatába bocsájtjuk, szükségesnek tartjuk a társulatról magáról általánosban megjegyezni, hogy jó.

Miután azonban mi sem tökéletes, a társulat sem lehet az, előre bocsájtjuk, hogy a mint a szorgalmat, művészetet s iparkodást megdicsérendjük, úgy a hanyagságot, a járatlanságot s az arra való hivatlan- ságot elítéljük s független s szabad nézetnyilvánítá- sánkat ki sem befolyásolandja, hanem tollunkat min- dig a részrehajlatlan igazság fogja vezérelni.

F. hó 6-án adatott Szávits Milán „A leánykérők“ (Provodagije) című 200 frttal jutalmazott vígjátéka. Igaz, hogy töltött szándékunkon túlmegyünk, de kötelességünk tartjuk e darabról magáról is véleményt mondani, amennyiben az e színpadon először adatott.

A darab meséje: Ráditsné gazdag özvegy asszony- nak van egy korhely Veszelné fia és egy kedves kis Danica leánya, ki szerelmes Petrovits Rajkó ügyvédbé, Veszov Szimka, Ráditsné jóbarátjára a leányt el akarja vettetni a korhely s vagyoniilag tönkrement Masin Iliá rokonával, egy paraszttól lett urral, mit Sárits Ma- nujlo a leány nagybátyja ellenez, Drágits Szever egy tönkrement korhely, ki Masin kegyéből játszott urat, megtudja, hogy a vagyon nem a gyermekeké, hanem az özvegyé, az özvegyet akarja halójába tonni és el- venni, mi majdnem sikerül, de a házban lévő szoba- leány elárulja egy ifjúkori bűnét s így ő elkergette- tik, a nagybátya pedig célt ér, Petrovits elvevén Danicát.

A darab meglehetősen hosszasan húzódik s habár a szerző minden törekvése oda irányult, hogy nevet- séges és hőbortos alakoknak színrehozatala által ha- tást idézzon elő — abban mégis hajtörést szenvedett, mert a vígjáték kelleke nincs benne. Az, a mi benne humoros és nevetséges akarja lenni, az nyers gorm- baság és oly illetlenség, mely a szemérmét és erkölcsöt annál is inkább sérti, mert pongyola a kifejezése. Bo- nyodalom s humor nélkül vígjátékokat képzelni is bajos, hát még ilyet végig hallgatni.

Nem csoda tehát, ha a színészet minden kellé- kével bíró Ruzsits (Drágits), Ruzsitsné (Ráditsné), Dobrinovits (Sárits) és Dobrinovitsné (Veszove), ugy- a többi színészek kitűnő összetanulása, alakítása és előadása után is a közönség oly súlyosan ítélte el e gyenge elmeterméket, hogy újabb színrehozataláról szó sem lehet.

Nem akarjuk a szerb színiirodalom haladását e darabról megítélni, mert már látnunk sokkal jobba- kat s olyanokat, melyek nemcsak az illető bíráló bi- zottság müigényét, hanem a közönséget is kinyerték, de csodálkozásunkat nem fojtathatjuk el, hogy a zom- bori színbizottság, mely a színészetért sok munkával és fáradsággal küzd, ily darab előadásába beleegyez.

Vasárnap f. hó 8-án adatott a „Falu rossza“ (Szeozka lola) Tóth Ede kitűnő népsziműve Desz- kasev István fordításában és a szerb színpadra való alkal- mazásában.

A darab szerb színpadra való alkalmazása igen si- került, a jellemek megtartásával bőrből van kivet- köztve ugyan és gúnyába ültöztetve, az mégis ha- tást tett, a mint az előre látható volt; mert a szín- ház minden zúga megtelt nemcsak a szerb, hanem más nemzetiségű színházlátogató közönséggel.

De nem is csoda, mert a darab minden egyes személye külön jellemre ad alkalmat a színésznek mű- vérszi alakításra.

Feledi Gáspár (Popovits Pávle) Milojevits kezében kitűnő alakította akadt, ki különösen kitűnt Boriska leányát átokkal sújtó jelenetében, mind hangja, mind érzelme kifejezése mi kívánni valót sem hagyott fenn.

Lajost (Milan) Gyurgyevits, Boriskát (Boszilyka) M. Makszimovits k. a., Tercsit (Lenka) Brkits C. k. a. igen jól, gondallal adták.

Göndör Sándor (Drágits Szevén) Markovits ke- zében volt, iparkodott is annak megfelelni, hogy játéka, de különösen énekével a közönség teljes meg- elégedését kivívta.

Finom Rózi (Csizmicseva Jelka) nagy s hálada- tos szerepét Hadzsits Lenka k. a. kitűnő alakítással adta, s bár hangja nem Blaháné, azért a szerep jobb s biztosabb kezébe nem kerülhet; játéka kitűnő, hangja kellemes, jó, s ha e kettő együtt van, akkor megvan a közönség jutalma a kihívás.

Nem akarva, de mert a sorrend úgy hozta, vé- gül kell még a szerep legfontosabbikáról is megem- lékeznünk t. i. Gonosz Pista (Kradits Mita) bakterről, kit Dobrinovits személyesített.

Dobrinovits, a szerb nép komikus, igazán bele- élte magát a szerepébe, mert lopni és éjjeli őrnek lenni, az mindegy szerbnél vagy magyarnál, s úgy eredetiségben megmaradt jó szerep mesteri kezében az egész estén át létköve tartotta és szórakoztatta a közönséget, melyért méltó jutalmát el is nyerte. A többi szereplők egytől egyig megfelelték kisebb- nagyobb szerepeiknek, különösen Gonoszné (Kradicsné) kis szerepével megnevezette a közönséget.

A darab egyáltalán simán s jól folyt, látszik, hogy az igazgatóság a szereposztásra gondot fordít, nem alkalmaz protekciót s gondoskodik, hogy a szere- pek jól betanultassanak, a mi igen kellemes benyo- mást tesz a jelenlévőkre, mert nem látják kiülődni a szerepet nem tudó színészt s a színész is, tudva szere- pét, nem a sűgóra, hanem az alakításra és előadásra gondol.

Ujvidék, 1885. november 5-én.

A „Zasztava“ f. hó 3-ik napjáról keltezett szá- mában felhívást intéz a szerbekhez, miszerint Kosza- novics Szava, volt s jelenleg nyugdíjba léptetett sze- rajevói metropolitát itt a dunagözhajzási állomásnál ünnepélyesen és testületileg fogadják. Koszanovics ugyanis gözhajzával Bécsbe utazik.

Akárhogy eszünk-csavarjuk a dolgot, csak arra az eredményre juthatunk, hogy ezen ováció nem lehet egyéb, mint tüntetés a kormány ellen; mivel a kor- mány Koszanovicsot nyugtalan, izgató szelleme végett nyugdíjba helyezte s ezen ovációval a „Zasztava“ csakis azt akarja elérni, hogy belássa a kormány, mennyire respektálják az omladinisták a magas kor- mány bölcs intézkedéseit.

Fényesebben nem bizonyíthatta be sohasem a

„Zasztava“, hogy Koszanovics az omladinának hü tagja volt, mint ezen a szerb néphez intézett manifesztum- jával Koszanovics Szarajevóból sürően levelezett a „Zasztava“-ba, a „Zasztava“ legvérszomjasabb cikkei Koszanovics tollából eredtek, azonfelül az egyháza- vakkal való gazdálkodás sem volt verőfényes tiszta, mindezekért szükséges volt Koszanovicsot helyéről el- mozdítani; ámbár Koszanovics fűvel-fával azt hitné el, hogy ő a katolikus propagandának áldozatja volna.

Most Koszanovics nyugdíjban van, szabadon mo- zoghat, szabadon írhat, nem kell mással aláírni az izgató cikkeket s mást fogságba venni. Legjobban tenné Koszanovics, ha itt Ujvidéken letelepednék, nyugdíját a „Zasztava“ fentartására fordítaná s úgy mint a szerb nép boldogítója ragyogna és tündöszne.

Nagyon jó lenne ennélfogva Koszanovics léptét, nyomát egy kis figyelemre méltítani, mert Koszanovics izgága nyugtalan fejével még rengeteg bajt okozhat.

A „Zasztava“ különben nagyon rossz néven ve- szí azt, hogy Garasanin Szerbiában oly vasszigorral kormányoz. Nagy javvesztékést hallat a felett, hogy Szerbiában több népkövetet letartóztatott. Természe- ten azért haragszik a „Zasztava“, mert Garasanin ezál- tal egy kis húzást csinált a radikálisok számadásain.

Ugy látszik, hogy a „Zasztava“ a nagy szerb unio eszméjéről le nem mond egyhamar!

A „Srbsko Kolo“ meghalt s helyébe „Branik“ név alatt szerkesztetik egy lap, melynek tendenciái azonosok a „Zasztava“-éval. Laptulajdonos és főszer- kesztő Dimitrievics Mihály országg. képviselő, ismert firma, főmunkatársa pedig Jokszimovics Nikola, a volt „Srbsko Kolo“ szerkesztője. Ez utóbbit Zimonyból hozták ide, hol tanító volt.

A „Nase Doba“ a régi, kevés az előfizető stb. Egyetlen hazafias érzelmű szerb lap a „Srbski Narod“, mely lapnak derék szerkesztője dr. Gruics János, át van hatva a magyar állameszmével és nagy bátorsággal neki ront az omladinista tábornak.

A „Starimali“ féle élelap inkább gúnylapnak ne- vezhető, miután az omladinával egy húrton pendül és áskálódásával, hol a magyar kormányt, hol Angye- lies patriarkát gúnyolja.

A többi helyben megjelenő szerb lap nem politikai. A „Neusatzer Zeitung“-ról mitsem akarok írni, mert e lap maga ir eleget s valójáról ön maga meg- győződheti az olvasó közönséget.

Ellenben dícsérőleg kiemelendő a „Bács-Bod- rogher Presse“ című hetilap. E lap fogja fel he- lyezzen feladatát, vezérelkei tárgyilagosa s kivált hazafiasak. Igen derék szakavatott egyének dolgoznak e lapba, kár azonban, hogy e lap nem politikai. De nem lehet, mikor senki sem akad, a ki letenné az óvadékot.

Szükséges pedig itt Ujvidéken egy hazafias né- met nyelvű lap, mert itt van a „D-utscher Schul- verein“ gyűlhelye, itt vannak a pangermán proféták, m. p. G — P — és sógora.

Hogy G — P — pangermán proféta, azt már egyszer volt szerencsém bemutatni, de további illusz- trációjára nézve szolgáljon még a következő eset.

Egy ízben szó volt a horvát botrányról és a bán ellen elkövetett merényletről. Erre G — P —, ki szintén jelen volt, azt jegyezte meg, hogy ez a világ természetes folyása, ennek az 5 millió magyarnak sehol sincs rokonszenve és végének kell lennie, mert ha egyszer a németek (!) a szlávokkal (!!!) egyesül- nek, akkor lesz hadd el hadd, csak vezérre volna szükség! stb. stb. Ily méregtelt magyarálatot etet a magyar kormány, mert neki 1200 frt fizetést ad, ily közveszélyes egyéniség aztán szabadon tanit oly isko- lában, melynek növendékei a 12 — 15-ik életkort túl- haladták. Így aztán a növendékek is ezen pangermán, a magyar haza- és állameszme ellen irányult tanokat beszívják és így nőnek elleneink aztán mint a gombák. Ajánlom ezt az illetékesek figyelmébe, ügyeljenek kissé jobban ezen pangermán magyarálat körmeire. r. l.

EGY KIS REGÉNY.

Most lesz nemsokára két éve annak, hogy a pos- táról egy erősen becsomagolt tárgyat kaptam. Felbon- tottam s három kis tárgyacskát találtam benne: egy női arcképet, egy kopott, száraz rózsát és egy papir- darabot, melyen tisztán, gondallal egy költemény volt ráírva.

A csomagon felfedezett postai kelti bélyeg meg- magyarázta, hogy a fentnevezett tárgyacskák honnét és kitől jöttek.

Annyit elárulok a nyájas oivasónak, hogy ezen tárgyakat én egy barátomtól örököltem; de még el- mondani igérem az arckép, a rózsza és a költeménynek történetét is.

Nem éppen fontos ugyan az, amit eibeszélni aka- rok, de sokat mond el az ember életében olyant, a mely természeténél fogva nem éppen mélyre ható s nem is valami különös érdekű; — de hát azért tud- juk azt jól, hogy minden embernek van életében egy oly bánatos pontja, egy-egy méla emlékezete, melyre ha nem is szivesen, de az eszme-társulánál fogva kénytelen visszaemlékezni — és kérdem, miről beszélne az ember inkább, mintsem arról, a mire gondol?

Oly igazolt ezen cselekvés, mint a hogy a sze- relmesek szoktak tenni, hogy arra néznek, akit sze- retnek.

Bevallom tehát ismételve, hogy amit elmondani akarok, nem éppen általános érdekű, sőt ellenkezőleg egészen közönséges, de a mely éppen közönséges vol- tánál fogva mindenkit ha nem is, de sokakat érdekel.

I. 1885. nov. 1.

Görbébb lett a sz... i temetői róna egy domb- bal. Egy serral több ülte meg az idei halotti estély- nek ünnepét. Hja! a halál szokása szerint minden év- ben kigyomlálja a maga növényeit és bordja össze egy rakásra. Minden egyes növény fölé egy-egy sírdombot hány és egy ütött, kopott keresztet duggat melléje, jelezni akarván vele a szomorú helyet. Egy ilyen nagy hant mellett egy fekete keresztet a bolyongó utas igen lakonikusan rövid feliratot olvashat: „Itt nyug- szik Arkay Sándor.“ Semmi jel több! Körülötte te- metői csend és nyugalom honol, a távoli sírdombokról a fény tereng feléje; — és mellette térdén állva egy fekete ruhába öltözött, szívszagatóan zokogó nő áll, kinek bánatos sóhaját az esti szellő tovább viszi.

II.

1884 et irunk D... vagyunk.

B... Malvin korának és a vidéknek legszebb leánya volt. Róla bizvást el lehetett mondani, hogy az Isten jókedvében teremtette. Mit is mondtam? ... jó kedvében?! ... talán jobban mondtam volna, hogy rossz kedvében.

Elég az hozzá, Malvin gyönyörű leány volt. Ma- gas, nyulánk, arányos termetű volt Szabályos fejét sűrű barna haj ékíté. Arca csinos, filigran metszésű és bársony lágyaságú volt. Kezei kiesinyek s finomsága az arcával vetélykedett.

Kedélye örökösen vig, természete szeszélyes, mo- dora nyájas és megnyerő. Szíve? ... ez a kérdések kérdése. Volt benne valami bizalmatlanság és ezért nem hitt senkinek s így nem is tudott igazán sze- retni senkit.

Arkay Sándor ezen leánynak kortársa volt. Sokat tanult, tapasztalt és szellemdús ember volt. De emellett természeti hibái voltak. Szerette gúnyolni az embe- reket, leüezett mindenkit s negélyezte a szerelmeseket és később azért ő is azzá lett. Rejlett benne valami cinizmus. A leány ismerte őt, jó és rossz oldalairól.

A sors úgy akarta, hogy ez a két lény össze- kerüljön. Egy zongoránál találkoztak. Eleinte semmibe sem vették egymást, később megszokták egymást és aztán Sándorunk szerelmes lett a Malvinba.

III.

Ismeretségük tavaszán egyszer egyedül voltak a szobában. Arkay mintha tudta volna, hogy elérke- zett az érzelmeik válopontja, hévvel megragadta a leány kezét s ajkaihoz emelé, miközben szerelmesen suttagta:

— Malvin én szeretem magát!

A leány felugrott s válasza fejében kivevé album- jából a legsikerültebb arcképet és az ifjúnak nyujtá. Ez az arckép története.

IV.

Elmult a hó. Kikelet van. Egy napon Arkay Malvinól piros pecsétes levelet kapott és benne levél gyanánt a következő költemény volt:

Elmult az ős, el a zord tél, újra van itt kikelet, Kertek, mezők, erdők, völgyek, halmok, bokrok zöldelnek, Minden örül s dicsőíti ezt a röpke életet, Csak a szívem, árva szívem nem örül már semminek.

Nyirkos erdőn, szép ligetben nyílik már a viola, Kis csalogány, árnyékában üdvözlő a szép tavaszt, Köszöntése, rebegeése, csicseregése szép dala Bús szívemnek nem ad ez már, nem nyujt ez már ir- vigaszt.

Elmult az ős, el a zord tél, újra van itt kikelet, Kis kertemben rózsafáim szép rózsákat teremnek, Jőjj galambom, jőjj galambom szedjünk rózsát, levelet S ir-vigaszt adj, ir-vigaszt adj árva hagyott szívemnek.

A fiú engedett a meghívásnak és most Malvi- néknél az árnyas lugas alatt találjuk őket. Az ifjú érzelge, beszél szerelméről lángoló hévvel, bensőséggel. A leány válasza gyanánt egy rózsát tépett le és át- adta az ifjúnak — emlékül. Arkay szíve mellé rejté e kincset és azt hitte, hogy ő a szerelem Nagy Sándora. Ez a költemény és a rózsza története.

V.

Az arckép, rózsza és a költemény története öz- szefüggésben van Sándor és Malvin történetével. El- beszélesem hiányt szenvedne és nem volna tökéletes, ha ezeknek történeteit elhallgatnám. Elmondom hát ezeket is.

Arkay Sándor — a mint már említettem — sze- relmes lett a szeszélyes Malvinba. Szerelme forró és igazi volt. Itt meg kell jegyezmem, hogy a szerelme- seknek kétféle faja van. Az egyik az, a ki könnyen szerelme lobban, de e mellett szerethet azért, de nem kitartóan, nem hűen. A másiknál lassabban, mint- egy meggondolva jó ezen érzet, de a mely tartós, tar- tós a sűrű, de még ennél is túlabb, úgy hogy fényé- vel bevilágítja a siri setétséget is.

Arkay szerelme az utóbbihoz tartozott, ellenben a Malviné vig és könnyelmű természeténél fogva az első fajtához tartozott.

Amazokból kerülnek ki — ha szerelmükben esa- lódnak — az életuntak és válnak drámai hőskökké; az utóbbiakat pedig a sors — de talán maga a jó Isten — bünteti meg s elkárhozottá válnak.

Ez beteljesedett mindkettőn.

Arkay szeretett szíve mélyéből, Malvin szerelme ellenben lohadt napról-napra, míg végre megúnta az ifjút. Ha valaki azt kérde, hogy miért? azt nyerte válaszul, hogy nem hisz benne. Volt-e rá oka benne kételkedni? azt talán az Isten tudja legjobban! Az igaz, hogy Arkay negélyezte, gúnyolta a szerelme- ket. A leány pedig tudta ezt. Lehet, hogy ez volt az ok!

Elég az hozzá, hogy Arkay csüggedett, de sze- relméről már nem tudott lemondani, úgy igazán sze- retett. És most mi lett a vége? Tragédia. Sándorunk most az sz... temetőnek egyik halma alatt nyugszik.

Ez az Arkay Sándornak a története.

VI.

És Malvin? Mellette térdelni látjuk, fekete ru- hában, szívszagatóan zokogva. Segitene most már a szegény fiú! — de későn van.

Hát az Isten büntetése elmaradt? Óh nem!

*

Halottak estéjén szokásosan megzendülnek a ká- polna herangjai. Az ájtatos emberek kegyeltjeik nyug- helyére zarándokolnak kegyeteiket leróni. Szól a szent zsolozsma a hívők ajkain, míg csak egyszer egy fekete asszony világi dalt nem dalol bele:

Mert látja én özvegy vagyok, Szeretőnek való vagyok.

Malvin volt az. Az ájtatos nép között mozgás támadt s a háborított kiveztették.

*

Fordult az idő kereke és Malvin csendes örült lett. Beteljesedett?

Ez a B... Malvin története.

Nem tettem hozzá semmit, nem is vettem el be- löle semmit. Ugy adtam, a mint történt.

Hj. Jang Feri.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS. Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

NYILTTÉR. *)

A »Bácska« f. é. 86. számában özv. Kaufmann S. csódtömegének Malesevits Miklós elleni 43 frt tőke és járulékaik iránti végrehajtási ügyben közzétett árverési hirdetmény tárgy nélküli, mert tévedésen alapult, mely körülmény Malesevits Miklós úr kívánságára ezennel köz-tudomásra hozatik. Együttal a hiba elkövetője a méltatlanul meghurcolt urtól bocsánatot kér.

Van szerencsém a t. e. közön-ség tudomására hozni, hogy ügy-vedi irodámat f. évi november hó 1-én özv. Thurszky Paulina urnó (vásártéren lévő) házába helyez-tem át.

Zomborban, 1885. nov. 10.

Weindl József,

1-1

ügyvéd.

≡ Valódi ≡

ORVOSI MALAGA-SECT

A klosterneuburgi csász. kir. borkíséleti állomás vegy-elemzése szerint

kitűnő jó, valódi malaga,
mint kitűnő erősítő-szer **elerőtlenedett be-tegek, idősek, gyermekek** stb. szá-mára, a **verszegénység** és **gyomor-gyengeség** ellen legkiválóbb hatású. $\frac{1}{2}$ és $\frac{1}{4}$ eredeti palackokban s törvényesen be-jegyzett védjegy alatt a

spanyol bor-nagykereskedés „VIÑADOR“
BÉCS HAMBURG
2 frt 50 kr és 1 frt 30 kr eredeti áron.
Zomborban kapható: **Saly Antal** ur gyógyszer-tárában, **Engel Adolf, Fal-cione Gusztáv** és **Heindlhofer Ró-bert** urak fűszerkereskedéseikben; **Adán: Pavlovits Emil** özevgye gyógyszer-tá-rában; **Német-Palánkán: Nagy De-zsó** fűszerkereskedésben; **Uj-Verbá-szon: Seidl Nándor** és **Petrovoszel-lón: Szakalits Sándor** uraknál.

A »VIÑADOR« védjegyére kéretik a t. közönség különösen fi-gyelni, mivel valódiság és jószág te-kintetében csak akkor kezeskedhetünk.

*) Az e rovatban közlöttéért nem vállal felelősséget a szerk

HIRDETÉSEK.

Bácsmegeye Rigyica község határában lévő
külső majorsági birtokomból 1012 hold számtó, 65 hold kaszálló, 301 hold legelő, összesen 1378 katasz-trális hold egy tagban, a rajta lévő épületek-keel együtt, a most jövő 1886. évi január 1-től a bérlő tetszése szerinti időtartamra bérbeadtak. Idevonatkozó ajánlatok **Kovács Józsefhez** mint tulajdonoshoz Rigyicára (posta helyben) intézendők. 5-3

THEODOROVITS SZÁVA
Zomborban
főteca **Drakulits-féle házban.**

Van szerencsém a nagyérdemű közönség tudomására hozni, hogy e napokban kaptam Bécsből:

őszi idényre
legujabb divatú **női jaquetteket** és **esőkö-penyegeket**, ép ugy
téli idényre
női kabátokat és **köpenyeket**, gyapot, se-lyem és selyem-bársony kelméből a legujabb divat szerint.

Férfi öltönyök számára **kelméket**. Elfö-gadok **megrendeléseket férfi ruhák** készi-tésére. 5-4

Férfi- és gyermekkalapok, fehérenműek, nyakkendők, esernyők, pálcák és piperecikkek, mind a legujabb divat szerint, finom és csinos kiállításban a legjutányosabb áron kaphatók.

Nagy raktár
valódi érc- és ércutánzatú fakoporsók-
ból minden nagyságban és diszítéssel.

Sírkoszorúk érc- és művirágokból.
Ugyanott egy gyakornok felvétetik.

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség-nek becses tudomására hozni, hogy

virág- és halotti díszmü-áru üzletemet

belvárosban a

Millasevits-féle házban

a legujabb divat szerint készített **templomi dísz, lakodalmi és báli ünnepélyi virág** és **koszorúk** ugyszint **halotti díszmü-áru** cikkekkel rendeztem be.

Egyben bátor vagyok megjegyezni, hogy a halálesetknél szükséglenő mindennemű ha-lotti dísz és szemfödél készítését a legegyszerűbbtől a legfényesebb kiállításban, ízlésesen, jól, szerény áron elvállalok.

Végül midőn számos megrendelésért esdem, biztosíthatom vevőimet, hogy azon helyzetben vagyok, miszerint a legválogatottabb kívánal-maknak is pontosan és gyorsan eleget tehetek.

Mély tisztelettel

Probojsevits Emma.

2-1

11982/85 szám

Bérbeadási árverési hirdetmény.

A szegedi m. kir. jószágigazgatóság kezelése álló s a pívnicai határban fekvő 454⁴⁵⁰ hold földnek Karch József és neje volt bérlők kárára és veszélyére az árverés napjától 1889. évi szeptember hó 30-ig terjedő időre 5088 frt 4 kr. évi haszonbér mint ki-kiáltási árral leendő bérbeadása iránt **folyo 1885. évi november hó 17. napján Szegeden a kir. jószágigazgatóságnál d. e. 10 órakor** zárt irásos ajánlatok tárgyalásával egybekötött szóbeli árverés fog tartatni. Árverezni szándékozók a kikiál-tási ár 10% -ának megfelelő bánatpénzt kötelesek az árverelő bizottság kezébe letenni. A szóbeli árverés megkezdése előtt 50 kros bélyeggel és 10% bánat-pénzzel ellátott zárt irásbeli ajánlatok is elfogadhat-nak, melyekben a megajánlott összeg betűvel és szám-mal világosan kiirandó, ugy kijelentendő, hogy aján-lattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri s azok minden pontjának magát feltétlenül aláveti. Az árverési és szerződési feltételek a szegedi m. kir. jó-zságigazgatóságnál és a kulai kir. kincst. ispánságnál a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők. Utó-ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Szeged, 1885. november 3 án.

2-1

Kir. jószágigazgatóság.

11984/85. sz.

Árverési hirdetmény.

A palánkai kincstári uradalomhoz tartozó ujvi-dék-kamenici révjognak 1885. évi október 1-től 1891. évi szeptember hó végeig terjedő időre leendő bérbe-adása iránt évi 605 frt haszonbér, mint kikiáltási ár mellett **f. évi november hó 11-ik napján d. e. 9 órakor Palánkán a m. kir. kincst. uradalmi ispánságnál nyilvános árverés** fog tartatni. Árverezni szándékozók az árverés megkezdése előtt a kikiáltási árnak 10% -át tartoznak bánatpénz fejében letenni. Az árverés megkezdése előtt 50 kros bélyeg-gel és 10% bánatpénzzel ellátott zárt irásbeli ajánla-tok is elfogadhatnak. Az ajánlatokban a megajánlott összeg betűvel és számmal világosan kiirandó s ha-tározottan kijelentendő, hogy ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és azok minden pont-jának magát feltétlenül aláveti. Az árverési és szer-ződési feltételek Palánkán a m. kir. kincst. urad. ispánságnál bármikor megtekinthetők. Megjegyezvén, hogy ámbár a szerződés f. évi október elseje után köttetik meg, mégis köteles a legtöbbet ígérő az évi haszonbért f. évi október hó 1-től csonkítatlanul be-fizetni. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Szeged, 1885. november 2. Utánnomás nem díjaztatik. **M. kir. jószágigazgatóság.** 2-1

7697. sz.

1885.

Hirdetmény.

Bács Bodrogh megye zentai szolgabírói já-rásába kebelezt Ada községben egy 600 frt évi fizetéssel javadalmazott segédjegyzői állás betöltésére ezennel pályázat hirdettetik.

A pályázóktól megköveteltetik, hogy a hi-vatalos magyar nyelven kívül a szerb nyelvbeni tökéletes jártasságukat okmányilag igazolják.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást el-nyerni óhajtnak, hogy kérvényüket az 1871. évi XVIII. t. c 74. §-a értelmében felszerelvén, a választást megelőző nap, illetve **f. évi novem-ber hó 13-ig** alulírt szolgabírónál nyujtsák be.

Zenta, 1885. évi október hó 28-án.

Matkovits Lajos,
szolgabíró.

3-3

2759. sz.

1885. tkvi.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kulai kir. járásbíróság mint telekkönyvi ha-tóság közhírré teszi, hogy Löbl Vilmos ugy az ujvidéki és palánkai takarékpénztárak végrehajthatóknak Bábity Joca örökösai pívnicai lakosok végrehajtást szenvedők elleni 274 frt, 600 frt és 550 frt tőkekövetelések és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék, a hódásghy kir. járásbíróság területén lévő, Pívnicia község határában fekvő, a pívnicai 321. sz. tjkvben A. I. alatt foglalt kiskoru Bábity Jela, Milán, Naum Lázár és Jula nevén álló (594, 595.) hr. 300. ö. i. sz. ház és beltelekre az árverést 400 frtban ezen-el megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1885. évi november hó 23-ik napján délelőtti 10 órakor Pívnicia község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított ki-kiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becs-árának 10% -át vagyis 40 frtot készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazság-ügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezehez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály-szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Kulán, a kir. járásbíróság mint tkvi ható-ságnál 1885. évi szeptember hó 10-én.

Sztojkovits György,
kir. ajbíró.

Hirdetés.

Van szerencsém a nőközönség becses tu-domására hozni, hogy

nő- és gyermekruhák

készítését a legujabb divat szerint, ízlésesen, jól és szerény áron elvállalok.

Egyben bátor vagyok megjegyezni, hogy tapasztalataimat a főváros elsőrangú üzleteiben szereztem, ugy, hogy a szabászat által megki-vánt mindennemű alakítást kiállítani képes va-gyok és így megrendelőimet biztosíthatom, hogy azon helyzetben vagyok, miszerint a legváloga-tottabb kívánalmaknak is pontosan és gyorsan eleget tehetek.

Számos megrendelésért esedezve, mély tisz-telettel vagyok

Garay Lenka

2-1

belvárosban, a Koszancs-féle házban,
özv. Zsambokréthy Emma diva-áru üzletében.

A LEGJOBB
Szivar-ka-papir
A VALÓDI
LE HOUBLON
francia gyártmány
CAWLEY & HENRY cég től Párizsban
Unátságtól óvatl!

36-5

EZEY PÁPÍR
Dr. Póh J. J., Dr. Ludwig H., Dr. Lippmann H.
becs egyetemi vagyoni tanak által
a legjobban ajánlatik kitűnő minőségű, általános hasz-noság, és mivel az az egészségre semminemű ártalmas-nyuságban nem fogal.

500 PHILLES
LE HOUBLON
PÁRIZS

CAWLEY & HENRY
17, rue de la Harpe, PARIS

12013/85. sz.

Árverési hirdetmény.

A kulai m. kir. kincstári uradalomhoz tartozó ujverbászi szilip, korezmai bor és pálinkamérési jognak 1885. évi november hó 1-től 1891. évi október hó vé-geig terjedő időre leendő bérbeadása iránt évi 299 frt haszonbér mint kikiáltási ár mellett **f. évi novem-ber hó 13-án d. e. 9 órakor Kulán a m. kir. kincst. urad. ispánságnál nyilvános árverés** fog tartatni. Az árverés megkezdése előtt árverezni kívá-nók tartoznak a kikiáltási árnak 10% -át bánatpénz fejében letenni. Az 50 kros bélyeggel és 10% bánat-pénzzel ellátott zárt irásos ajánlatok is az árverés megkezdése előtt elfogadhatnak. Az ajánlatokban a megajánlott összeg számmal és betűkkel világosan kiirandó s határozottan kijelentendő, hogy az ajánlat-tevő a feltételeket ismeri és azok minden pontjának magát feltétlenül aláveti. A feltételek Kulán a m. kir. kincst. urad. ispánságnál bármikor megtekinthetők. Megjegyezvén, hogy ámbár a bérlet iránti szerződés f. évi november hó elseje után köttetik meg, mégis a legtöbbet ígérő köteles az évi haszonbért f. évi no-venber hó 1-től csonkítatlanul befizetni. De a f. évi november hó 1-től a végleges bérbeadásig ideiglenesen behelyezett bérlő által fizetett haszonbér a végleges bérlőt illetendi meg. Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. Szeged, 1885. november 3-án. Utánnomás nem díjaztatik. **M. kir. jószágigazgatóság.** 2-1